

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки

Факультет (інститут) географічний

Кафедра економічної та соціальної географії

СИЛАБУС
вибіркової навчальної дисципліни
ОСНОВИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЙ

(назва дисципліни)

підготовки _____ **бакалавра** _____

(назва освітнього рівня)

спеціальності _____ **014.07 Середня освіта (Географія)** _____

(шифр і назва спеціальності)

освітньо-професійної програми Середня освіта. Географія. Економіка

(назва освітньо-професійної, освітньо-наукової / освітньо-творчої програм)

*Силабус навчальної дисципліни складено
для денної форми навчання*

Луцьк – 2021

Силабус навчальної дисципліни «ОСНОВИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЙ» підготовки бакалавра, галузі знань 01 Освіта / Педагогіка, спеціальності 014.07 Середня освіта (Географія), освітньо-професійної програми Середня освіта. Географія. Економіка

Укладач: Новосад О. В., старший викладач кафедри економічної та соціальної географії, кандидат економічних наук.

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри економічної та соціальної географії
Протокол № 1 від 30 серпня 2021 р.

В. о. завідувача кафедри:

 Погребський Т. Г.

І. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	Галузь знань <u>01 Освіта / Педагогіка</u> Спеціальність <u>014.07 Середня освіта (Географія)</u> Освітньо-професійна програма <u>Середня освіта. Географія.</u> <u>Економіка</u> Освітній ступінь: <u>Бакалавр</u>	Вибіркова
Кількість годин/кредитів 150 год./ 5 кредитів		Рік навчання – 2
		Семестр – 4
		Лекції – 28 год.
		Практичні (семінари) – 26 год.
		Лабораторні – 0 год.
		Самостійна робота – 88 год.
		Консультації – 8
		<u>залік (4 семестр).</u>

ІІ. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Новосад Оксана Володимирівна

Науковий ступінь - кандидат економічних наук

Посада – старший викладач кафедри економічної та соціальної географії

Контактна інформація викладача: (м. т. 0505614037, Novosad.Oksana@eenu.edu.ua)

Адреса викладання курсу: вул. Потапова, 9, корпус С СНУ імені Лесі Українки

Дні занять (<http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>)

ІІІ. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

1. Анотація курсу

Навчальна дисципліна «**Основи соціально-економічного розвитку територій**» розглядає та обґрунтовує синергетичний ефект функціонування регіональних соціальних та економічних систем з позицій теорій економічного зростання та використання їх основних положень у практиці керування відтворювальними процесами. Враховуючи складну ситуацію, яка склалася навколо існування і розвитку окремих регіонів України, використання природних ресурсів, охорона навколишнього середовища, вплив цих процесів на умови проживання людей, соціально-економічному розвитку територій приділяється значна увага. Адже, від економічного стану, залежить матеріальна основа існування суспільства, працевлаштування людей, покращення соціальних умов життя, забезпечення охорони здоров'я, належного медичного обслуговування, розвиток освіти та культури.

Саме відображення цих інтересів у стратегічних цілях регіонального розвитку мають бути основою сталого, збалансованого, соціально спрямованого розвитку регіону, просторово-територіальний аспект якого і досліджується навчальним курсом. Цілями дисципліни є набуття компетентностей дослідження регіональних особливостей різних моделей економічного зростання, узагальнення основних напрямів сучасних теорій розвитку

регіонів, визначення можливостей застосування стратегій розвитку й моделей економічного зростання в сучасних умовах побудови конструктивного рівноправного діалогу між центральними, регіональними, а також органами місцевого самоврядування.

2. Пререквізити і постреквізити дисципліни.

Пререквізити

Загальні знання із шкільного курсу географії, історії, математики, інформаційних технологій та ін., у поєднанні із знаннями, отриманими при вивченні дисциплін на першому курсі (основи суспільної географії, історична географія з основами етногеографії, географія населення з основами демографії та ін.) дають можливість застосовувати методи теоретичного й практичного рівня пізнання для формування власної цілісної світоглядної картини світу, систематизації й узагальнення знань про розвиток геосистем, а тому, вивчення даного курсу є можливим для широкого кола слухачів без будь-яких обмежень.

Постреквізити: Вивчення даної дисципліни дає можливість поєднувати розуміння суті і використання змісту найважливіших теорій та концепцій географічної науки, здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при критичному осмисленні глобальних проблем, застосовувати розрахункові можливості сучасних персональних комп'ютерів та володіти принципами побудови моделей для оцінки аналізу та прогнозу їх сталого розвитку, а отже становитиме базу для вивчення таких дисциплін як: організаційно-економічне забезпечення стратегії економічного зростання, теорія сталого розвитку, кількісні методи в географії, просторовий аналіз, основи раціонального природокористування, географічне моделювання і прогнозування та ін.

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення дисципліни – формування у студентів системи знань і професійних компетентностей щодо планування та реалізації соціально-економічного розвитку територій, а також розуміння сучасних підходів до управління стратегічними та тактичними змінами територій у контексті регіонального розвитку.

Основними *завданнями* навчальної дисципліни є:

- розглянути взаємозв'язок між економічним зростанням та соціальним розвитком територій;
- описати основні глобальні проблеми та висвітлити актуальність та пріоритети ефективного розвитку територій;
- дати визначення поняття економічного зростання регіону та регіональному розвитку як головного чинника і показника суспільного прогресу та його місце у регіональній підсистемі;
- проаналізувати соціо-економічну систему територій як сукупність соціальної, економічної, підсистем, гармонійно об'єднаних у ціле, що породжує нову якість територіального розвитку;
- розглянути теорії регіональної економіки.

IV. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ (КОМПЕТЕНТНОСТІ).

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні *знати*:

- основні поняття соціально-економічного розвитку регіону;
- економічні закони, закономірності, принципи і чинники розміщення продуктивних сил та формування економіки регіонів;
- складну систему взаємозв'язків між особливостями розвитку і розміщенням продуктивних сил та рівнем соціально-економічного розвитку регіонів з одного боку, та національною економічною безпекою – з іншого;
- теоретичні та прикладні питання соціально-економічного регіонального розвитку;
- наукові методи аналізу територіальної організації народного господарства;

- практичне значення регіонального підходу до управління соціально-економічним розвитком територій;
- значення зовнішньоекономічних зв'язків у соціально-економічному розвитку територій;

- стан та перспективи розвитку економіки регіонів України;

Після вивчення дисципліни студенти повинні *вміти*:

- аналізувати та оцінювати досягнення регіональних особливостей, що склалися в Україні та за її межами в області соціально-економічного розвитку та системи територіального управління;
- зробити оцінку стану та перспектив соціально-економічного розвитку регіонів, раціонального використання природно-господарського потенціалу та міжгалузевих комплексів і регіонів України;
- визначити навантаження території та надавати пропозиції і обґрунтовувати заходи щодо вирішення регіональних соціо-економічних проблем
- аналізувати світові тенденції соціально-регіонального розвитку, досягнень регіональної економічної політики країн світу з оцінкою можливостей їх використання у вітчизняній практиці господарювання;
- обґрунтувати досягнення високої конкурентоспроможності продукції вітчизняного виробництва як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринку, подолання високої залежності від імпорту окремих товарів;
- обґрунтувати ефективність функціонування народногосподарських комплексів з урахуванням їхнього територіального розміщення;

Отримання даних знань і вмінь надасть можливість майбутнім педагогам, ґрунтовніше висвітлити окремі теми шкільного курсу географії та економіки, оскільки тематику даної дисципліни можна впроваджувати у програми «Географія», «Економіка» для учнів 10-11 класів розроблені на основі діючого Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти та відповідно до положень концепції Нової української школи.

Відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузі знань 01 Освіта / Педагогіка за спеціальністю 014.07 Середня освіта (Географія), освітньо-професійна програма: Середня освіта. Географія. Економіка вивчення дисципліни «Основи соціально-економічного розвитку територій» сприяє формуванню компетентностей та програмних результатів навчання:

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність свідомо ставитись до вимог суспільства, усвідомлювати свої права та обов'язки як громадянина України, діяти на засадах етичних мотивів соціально, відповідально і свідомо.

ЗК 2. Знання й розуміння предметної професійної діяльності та здатність до професійного розвитку та навчання впродовж життя.

ЗК 3. Здатність до використання сучасних, у тому числі інформаційних технологій, володіння навичками застосування програмних засобів.

ЗК 4. Здатність до письмової й усної комунікації державною мовою.

ЗК 6. Здатність до комунікативної толерантності у професійній сфері, володіння етикою ділового спілкування (учні, вчителі, батьки).

ЗК 8. Здатність до пошуку, обробки та критичного аналізу інформації з різних джерел, до інноваційного мислення, креативності, до генерування нових ідей.

ЗК 9. Здатність до використання знань в практичній діяльності, до адаптації та дії в нових умовах

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

ФК 1. Здатність застосовувати набуті географічні, економічні та психолого-педагогічні компетентності для формування в учнів ключових і предметних компетентностей на рівні базової середньої освіти.

ФК 2. Здатність якісно організовувати освітній процес, використовувати різні види і

форми навчальної та пізнавальної діяльності учнів, добирати ефективні методики, технології та здійснювати інтегроване навчання.

ФК 5. Здатність здійснювати виховання на уроках і в позакласній роботі, виконувати педагогічний супровід процесів соціалізації учнів та формування їх громадянської активності.

ФК 6. Здатність до критичного аналізу, діагностики й корекції власної педагогічної діяльності, оцінки педагогічного досвіду.

ПК 1. Здатність використовувати поняття, концепції, теорії географії й економіки для комплексної характеристики природних та соціально-економічних явищ і процесів на різних просторових рівнях (глобальному, регіональному, в межах України, локальному).

ПК 2. Здатність усвідомлювати сутність взаємозв'язків між природним середовищем та людиною, розуміти і пояснювати стратегію сталого розвитку людства.

ПК 4. Здатність пояснювати закономірності територіальної організації суспільного виробництва, просторових процесів та форм організації життя людей у світі, його регіонах і країнах.

ПК 5. Здатність встановлювати роль і місце України у сучасному світі в контексті географічних чинників її розвитку, аналізувати і пояснювати особливості геопросторової організації її природи, населення і господарства.

ПК 7. Здатність відтворювати основні теорії та закони економіки, оцінювати нові відомості й інтерпретації в контексті формування в учнів системних економічних знань, компетентності підприємливості та фінансової грамотності.

ПК 9. Здатність пояснювати закономірності територіальної організації суспільного виробництва, просторових процесів і форм організації життя людей у світі, регіонах, країнах.

ПК 10. Здатність виконувати прийоми опису, аналізу, систематизації інформації, отриманої із загальногеографічних та тематичних карт, представляти за картами комплексну географічну оцінку території, укладати картографічні твори з використанням сучасних інформаційних технологій.

Програмні результати навчання:

ПРН 3. Знає та розуміє принципи, форми, сучасні методи, методичні прийоми навчання географії, економіки/підприємництва та фінансової грамотності в закладах загальної середньої освіти (рівень базової середньої освіти).

ПРН 5. Уміє оперувати базовими категоріями та поняттями спеціальності.

ПРН 7. Добирає і застосовує сучасні освітні технології та методики для формування предметних компетентностей учнів і здійснює самооаналіз ефективності уроків.

ПРН 10. Знає термінологію і номенклатуру, розуміє основні концепції, теорії та загальну структуру географічної та економічної наук, закони і закономірності, різні погляди на проблемні питання сучасної географії й економіки.

ПРН 13. Уміє пояснювати зміни, які відбуваються у географічному середовищі під впливом природних і антропогенних чинників, формулює наслідки і детермінанти в контексті концепції сталого розвитку людства.

ПРН 14. Усвідомлює роль і місце України у сучасному світі в контексті географічних та економічних чинників її розвитку.

ПРН 15. Володіє методами навчання користуватися географічною та картографічною мовою в навчальному процесі, застосовувати алгоритми використання картографічної продукції при характеристиці окремих географічних об'єктів і територій.

ПРН 16. Знає, розуміє і здатний використовувати рекомендації з методики географії, інтегрованих курсів природничої галузі, економіки/підприємництва та фінансової грамотності, міжгалузевих інтегрованих курсів.

ПРН 17. Уміє забезпечувати охорону життя і здоров'я учнів в освітньому процесі та у позакласній діяльності; демонструє здоровий спосіб життя.

ПРН 19. Дотримується норм академічної доброчесності у процесі навчання і професійній діяльності.

V. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					Форма контролю* / Бали
	Усього	у тому числі				
		Лек.	Практ.	Конс.	Сам. роб.	
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1.						
Теоретико-методичні основи соціально-економічного розвитку регіону						
Тема 1. Теоретичні засади соціально-економічного розвитку територій	10	2	2		6	ДС, ІРС
Тема 2. Індикатори та критерії соціально-економічного розвитку територій.	12	2	2	2	6	ДС, ІРС
Тема 3. Інституційно-правова база соціально-економічного розвитку територій	10	2	2		6	ІРС
Тема 4. Методика формування та впровадження програм соціально-економічного розвитку територій	15	3	2	2	8	ДС, ІРС
Тема 5. Систематизація об'єктів та суб'єктів соціально-економічного розвитку територій	10	2	2		6	ІРС
Тема 6. Соціально-економічний розвиток і сталий розвиток територій	13	3	2		8	ДС, ІРС
Модульна контрольна робота № 1						МКР / 30
Разом за змістовим модулем 1	70	14	12	4	40	
Змістовий модуль 2.						
Прикладні засади планування соціально-економічного розвитку регіону						
Тема 7. Ієрархія стратегій соціально-економічного розвитку територій	6	1	1		4	ДС, ІРС
Тема 8. Середовище формування стратегій соціально-економічного розвитку	7	1	1	1	4	ІРС
Тема 9. Актуальність екологічно збалансованого розвитку регіонів України.	6	1	1		4	ДС, ІРС
Тема 10. Соціальна мобілізація для сталого місцевого розвитку та людський сталий розвиток	8	1	1		6	ДС, ІРС
Тема 11. Алгоритм стратегічного аналізу	13	2	2	1	8	ІРС
Тема 12. Аналіз стратегій та програм регіонального соціально-економічного розвитку України	18	4	4		10	РМГ, ІРС
Тема 13. Формування регіональної стратегії соціально-економічного розвитку (на прикладі Волинської області)	22	4	4	2	12	РМГ, ІРС
Модульна контрольна робота № 2						МКР / 30
Разом за змістовим модулем 2	80	14	14	4	48	
Усього годин	150	28	26	8	88	100

*Форма контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач / кейсів, ІРС – індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР / КР

– модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

Самостійна робота студентів включає опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу, вивчення окремих тем, питань, що не були розглянуті в курсі лекцій, підготовку до семінарів, яка передбачає, зокрема, конспектування наукової і навчальної літератури, підготовку доповідей та рефератів, круглих столів, презентацій.

Ефективність самостійної роботи студента викладач виявляє на практичних (семінарських) заняттях, під час тематичного опитування, перевірки конспектів, рефератів тощо та відбиває в загальній оцінці за тему і змістовий модуль.

Кожна з визначених тем містить питання для додаткового, самостійного опрацювання. Питання самостійної роботи оголошуються викладачем як на лекціях, так і під час проведення практичних занять. Загалом, основне коло самостійної роботи студента буде стосуватись наступних питань:

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (для денної / заочної форми навчання)
1	2	3
1	Соціально-економічний розвиток як парадигма територіального розвитку. 1.Еволюція дефініції «регіональний розвиток». 2.Передумови соціально-економічного розвитку територій. 3.Фундаментальні та прикладні засади основи територіального розвитку.	5
2	Теоретичні засади формування стратегій соціально-економічного розвитку територій 1. Теорії регіонального розвитку 2. Теорії економіки	5
3	Науковий та освітній виміри соціально-економічного розвитку територій. 1. Світові концепти соціально-економічного розвитку територій. 2. Наукові основи соціально-економічного розвитку регіону. 3.Небезпека відставання науки від потреб переходу суспільства на засади сталого розвитку.	6
4	Глобальні проблеми територій. 1. Роль сталого розвитку у вирішенні глобальних проблем територій. 2. Основні шляхи і засоби інформування населення щодо можливостей розвитку.	5
5	Соціально-економічний розвиток і сталий розвиток територій. 1. Економічний розвиток та економічне зростання територій. 2. Фактори соціально-економічного розвитку територій.	5
6	Еколого-економічні проблеми регіонального розвитку. 1. Актуальність еколого-економічного збалансованого розвитку. 2. Основні еколого-економічні проблеми регіонів України. 3. Еколого-економічні проблеми у стратегії національної безпеки. 4. Пріоритети еколого-економічного збалансованого розвитку.	5
7	Людський розвиток як головний чинник і показник суспільного прогресу. 1. Поняття людського розвитку, методи його вимірювання. 2. Рівень життя і людський розвиток на рівні регіону. 3. Здоров'я, тривалість життя і людський розвиток. 4. Гендерна нерівність і людський розвиток.	5

8	Взаємодія національних, групових, приватних інтересів на рівні регіону. 1. Конфлікти між окремими групами інтересів. 2. Перспективи подолання конфлікту. 3. Роль громадянського суспільства.	5
9	Стратегічне планування соціально-економічного розвитку регіонів України. 1. Соціально-економічний розвиток регіонів України. 2. Цілі регіонального розвитку України. 3. Національні особливості регіонального розвитку України.	6
10	Екологічно збалансований розвиток регіонів України. 1. Екологічна складова сталого розвитку суспільства. 2. Шляхи вирішення екологічних проблем в регіонах.	5
11	Соціальна мобілізація для сталого місцевого розвитку. 1. Походження ідей соціальної мобілізації. 2. Мобілізація громад цільового характеру. 3. Використання методу соціальної мобілізації у проєктах.	5
12	Людський сталий розвиток територій України. 1. Програми регіонального розвитку в Україні. 2. Механізми залучення громадян до місцевого самоврядування. 3. Гендерна рівність як мета соціальної політики регіонів країни.	5
13	Деструктивні фактори економічного зростання в регіонах України. 1. Систематизація глобальних проблем в регіонах країни. 2. Регіональні програми подолання та попередження проблеми.	5
14	Стратегічне планування регіонального соціально-економічного розвитку. 1. Сутність та принципи стратегічного планування. 2. Методологія стратегічного планування.	5
15	Програмно-цільовий підхід до розвитку різних соціально-економічних систем. 1. Поняття програмно-цільового підходу регіонального розвитку. 2. Особливості формування програм регіонального розвитку.	5
16	Розробка регіональних стратегій сталого розвитку. 1. Методологія ЄС з розробки регіональних стратегій економічного зростання та її практичне застосування в Україні. 2. Процедура, способи та алгоритм розробки стратегії розвитку з врахуванням концепції сталого розвитку.	6
17	Стратегічне управління регіональним розвитком. 1. Визначення ефективних стратегій соціально-економічного розвитку в регіоні. 2. Інституційне забезпечення стратегічного планування соціально-економічного розвитку територій.	5
	Разом	88

VII. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання знань бакалаврів з дисципліни «Основи соціально-економічного розвитку територій» здійснюється на основі результатів поточного та модульного контролю. Об'єктом оцінювання є програмний матеріал дисципліни, засвоєння якого відповідно перевіряється під час поточного, модульного контролю та заліку.

Максимально можлива оцінка за знання програмного матеріалу з дисципліни – 100 балів. За поточну успішність студент може отримати максимум – 40 балів, за виконання модулів – 60 балів.

Теми семінарських занять сформовані із поєднання усних запитань для обговорення та практичних завдань (розрахунково-аналітичні завдання, складання картосхем, таблиць, тощо) та оцінюються у 1-3 бали кожне, залежно від складності практичних завдань

Самостійна робота оцінюється під час усних відповідей бакалаврів та включається до загальної оцінки теми під час практичного заняття.

Модульні контрольні роботи. Під час виконання модульних контрольних робіт оцінюванню підлягають теоретичні знання та практичні навички, яких набув студент після опанування тем змістових модулів. Модульна контрольна робота № 1 носить теоретичний характер (пишеться після опрацювання тем змістовного модуля 1 та оцінюється у 25 балів (25 тестових питань – по 1 бал кожен тест). Модульна контрольна робота № 2 проводиться аналогічно та оцінюється ідентично.

Розподіл балів за формами контролю

Поточний контроль (мах = 40 балів)													Модульний контроль (мах = 60 балів)		Загальна кількість балів
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2							МКР 1	МКР 2	
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Тема 9	Тема 10	Тема 11	Тема 12	Тема 13	30	30	100
2	2	2	2	3	3	4	3	3	3	3	5	5			

Політика щодо дедлайнів та перескладання

У разі відсутності студента на практичних (семінарських) заняттях з об'єктивних причин, він має право виконати завдання, передбачені планом семінарських занять, і одержати відповідні оцінки. Відпрацювання пропущених занять має відбутися до останнього практичного (семінарського) заняття, у час передбачений графіком консультацій викладача.

Політика щодо академічної доброчесності

Прослуховуючи цей курс, Ви погодились виконувати положення принципів академічної доброчесності:

- виконувати всі поточні завдання та підсумковий контроль самостійно без допомоги сторонніх осіб;
- списування під час контрольних заходів (в т. ч. із використанням мобільних пристроїв) заборонено;
- надавати для оцінювання лише результати власної роботи;
- не вдаватися до кроків, що можуть нечесно покращити Ваші результати чи погіршити/покращити результати інших студентів;
- не публікувати відповіді на питання, що використовуються в рамках курсу для оцінювання знань студентів.

VIII. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Поточний контроль: усне опитування на практичних заняттях та семінарах.

Модульний контроль: у формі двох модульних контрольних робіт за темами змістовних модулів та ІНДЗ.

Підсумковий контроль: здійснюється за результатами поточного й модульного контролю в діапазоні від 0 до 100 балів.

Якщо у підсумку виконання всіх видів навчальної роботи з даної дисципліни студент набирає не менше 60 балів, то цей бал може бути зарахований як підсумкова оцінка з навчальної дисципліни, за умови, що форма контролю - залік. У протилежному випадку, або за бажанням підвищити рейтинг, студент складає залік. При цьому бали, набрані за результатами модульного оцінювання, анулюються.

Оцінка за залік визначається в балах (від 0 до 60 балів) за результатами усних

відповідей на запитання з переліку питань до заліку. Підсумкова семестрова оцінка складається із суми поточної семестрової та екзаменаційної оцінок в балах, за національною шкалою та за шкалою ECTS.

Оцінка за освоєння курсу виставляється згідно шкали оцінювання.

ІХ. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Навчальна дисципліна оцінюється за 100 бальною шкалою. Переведення балів внутрішньої 100 бальної шкали в національну шкалу здійснюється наступним чином:

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 – 81	Добре
67 -74	Задовільно
60 – 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

Х. ПИТАННЯ І ЗАВДАННЯ ДЛЯ КОНТРОЛЮ

1. Поняття та походження термінів «регіон», «район», «соціально-економічний розвиток».
2. Поняття та походження терміну «соціально-економічний розвиток територій».
3. Особливості планування територій.
4. Цілі та завдання стратегії регіонального розвитку України.
5. Критерії стратегії регіонального розвитку України.
6. Централізація і децентралізація та їх роль у сучасних стратегіях.
7. Концентрація та децентрація та їх роль у сучасних стратегіях.
8. Регіон в адміністративно-територіальній системі України.
9. Теорії соціально-економічного розвитку територій.
10. Суб'єкти та об'єкти формування стратегії регіонального розвитку.
11. Координація процесів стратегічного планування на регіональному та місцевому рівні.
12. Складові соціально-економічного розвитку територій.
13. Аналіз соціально-економічного розвитку регіонів, методологія його проведення.
14. Характеристика основних проблем соціально-економічного розвитку територій.
15. Основні пріоритети державної регіональної політики на відповідний період.
16. Методика визначення стратегії регіонального розвитку.
17. Інструментами реалізації стратегії соціально-економічного розвитку територій.
18. Моніторинг та оцінювання соціально-економічного розвитку територій.
19. Проведення маркетингових досліджень соціально-економічного розвитку територій.
20. Комунікативне забезпечення процесу стратегічного планування.
21. Специфіка реформи територіального розвитку України на сучасному етапі.
22. Поняття «Єврорегіон» та специфіка їх розвитку.
23. Порівняльний аналіз розвитку єврорегіонів (на прикладі євро регіону «Буг»).
24. Порівняльний аналіз соціально-економічного розвитку територій пострадянських країн.
25. Аналіз та тенденції сучасної політики регіонального розвитку ЄС.
26. Види та методи аналізу соціально-економічного розвитку територій.
27. Стратегічний аналіз соціально-економічного розвитку територій.
28. Оцінювання сталості розвитку регіону та його критерії.
29. Прогнозування: поняття, сутність, форми та методи.

30. Прогнозування соціально-економічного розвитку територій.
31. Підходи до фінансового вирівнювання місцевих бюджетів.
32. Бюджетний механізм економічного зростання регіону.
33. Система оподаткування на обласному та районному рівнях.
34. Розподіл бюджетних повноважень між рівнями влади.
35. Напрями співробітництва з міжнародними фінансовими організаціями й інституціями.
36. Основні шляхи вирішення соціально-економічних проблем територій.
37. Особливості формування та розвитку земельної власності на регіональному рівні.
38. Державний земельний кадастр: призначення та складові.
39. Просторовий соціально-економічний розвиток територій.
40. Схема стратегічного планування територій.
41. Методологія демографічного прогнозування територій.
42. Методологія економічного прогнозування територій.
43. Підходи до визначення економічних тенденцій в регіоні.
44. Роль стратегічного планування у забезпеченні соціально-економічного розвитку територій.
45. Стратегічне планування розвитку регіонів: основні етапи та їх характеристика.
46. Аналітичні інструменти обґрунтування вибору пріоритетів соціально-економічного розвитку територій.
47. Організація стратегічного планування соціально-економічного розвитку територій.
48. Форми та методи залучення громадськості до стратегічного планування.
49. Моніторинг та оцінювання як складові стратегічного планування.
50. Проблеми застосування інновацій в територіальному управлінні України.
51. Методи пошуку рішень для формування інновацій територіального управління.
52. Ризики в інноваційній діяльності регіональних органів влади: типологія та методи управління.
53. Способи виходу з кризової ситуації в територіальному управлінні.
54. Перешкоди здійснення державного регулювання кризових явищ територій.
55. Загальні засади моделювання логістичної системи в територіальному управлінні.

XI. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Рекомендована література:

1. Берданова О. Стратегічне планування місцевого розвитку: практ. посіб. /О.Берданова, В. Вакуленко. – К. : ТОВ Софія-Ф, 2018. – 88 с.
2. Берданова О. Оперативне планування стратегії територіального розвитку: практичний посібник / О. Берданова, Є. Фишко // Швейцарсько-український проект «Підтримка децентралізації в Україні» DESPRO. – К. : ТОВ «Софія-А». –2015. – 48 с.
3. Державна політика : підручник / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України; ред. кол.: Ю. В. Ковбасюк (голова), К. О. Ващенко (заст. голови), Ю. П. Сурмін (заст. голови) [та ін.]. – К. : НАДУ, 2014. – С. 318–322 (Інноваційні підходи в управлінні регіональним розвитком).
4. Ковтун О. І. Регіональна економіка : практикум / Ковтун О. І. – Львів : Вид-во ЛТЕУ, 2018. – 198 с.
5. Вакуленко В. Місцевий економічний розвиток: посібник для викладача /В.Вакуленко, Н. Гринчук., Г. Борщ., Н. Васильєва та інші. – К.: Проект «ПРОМІС», 2018. – 103 с.

6. Берданова О. В. Стратегічне планування розвитку об'єднаної територіальної громади: навч. посіб. / [О. В. Берданова, В. М. Вакуленко, І. В. Валентюк, А. Ф. Ткачук] – К. : – 2017. – 121 с.
7. Планування розвитку територіальних громад. Навчальний посібник для посадових осіб місцевого самоврядування / Г. Васильченко, І. Парасюк, Н. Єременко / Асоціація міст України – К., ТОВ «ПІДПРИЄМСТВО «ВІ ЕН ЕЙ», 2015. – 256 с.
8. Дикань В. Д., Зубенко В. О. Стратегічне управління: Навч. посіб. / В. Д. Дикань, В. О. Зубенко, І. В. Токмакова – К.: Центр навчальної літератури, 2019. – 272 с.
9. Кулявець В. О. Прогнозування соціально-економічних процесів: Навч. пос. / В. О. Кулявець – К.: Кондор, 2016. – 194 с.
10. Ковтун О. І. Регіональна економіка : практикум / Ковтун О. І. – Львів : Вид-во ЛТЕУ, 2018. – 198 с.
11. Олійник Я. Б. Регіональна економіка: навчальний посібник (2-вид. змін. і доп.) / за ред. Я. Б. Олійника. – К. : КНТ, Видавець Фурса С. Я., 2008. – 444 с.
12. Прогнозування соціально-економічних процесів : навчальний посібник для студентів напряму підготовки 6.030502 "Економічна кібернетика" денної форми навчання / Т. С. Клебанова, В. А. Курзенев, В. М. Наумов та ін. – Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. – 656 с.
13. Хвесик М. А. Розміщення продуктивних сил та регіональна економіка : навч. посібн. / М. А. Хвесик, Л. М. Горбач, П. П. Пастушенко. – К. : Кондор, 2005. – 344 с.

Додаткова:

14. Інновації в регіональному управлінні // Основи регіонального управління в Україні: підручник // авт.-упоряд. : В. М. Вакуленко, М. К. Орлатий, В. С. Куйбіда та ін.; за заг. ред. В. Вакуленка, М. Орлатого. – К. : НАДУ, 2012. – 576 с.
15. Інструменти регіонального розвитку в Україні : навч. посібн. / за ред. В. М. Вакуленка, О. В. Берданової. К. : НАДУ, 2013. – 286 с. (Розділи 5, 6).
16. Керівництво з управління проектом / підготовлено Робочою групою, 2004. – Режим доступу: http://www.europa.eu.int/comm/europeaid/qsm/index_en.htm.
17. Регіональне управління : підручник / за ред. Ю. Ковбасюка, В. Вакуленка, М. Орлатого. – К.: НАДУ, 2014. – 516 с.
18. Сич Н. А. Проектний розвиток регіону: дистанційний курс (опорний конспект лекцій, методичні рекомендації до курсу, глосарій, елєктор. біб-ка) [Електронний ресурс]. – К.: НАДУ, 2012.
19. Сич Н. А. Публічно-приватне партнерство у наданні послуг: дистанційний курс (опорний конспект лекцій, методичні рекомендації до курсу, глосарій, елєктор. біб-ка) [Електронний ресурс]. – К. : НАДУ, 2012.
20. Сич Н. А. Управління регіональною інфраструктурою: дистанційний курс (опорний конспект лекцій, методичні рекомендації до курсу, глосарій, елєктор. біб-ка) [Електронний ресурс]. – К. : НАДУ, 2012.
21. Ткачук А. Стратегічне планування у громаді (навчальний модуль) // А. Ткачук, В. Кашевський, П. Мавко. – К.: Легальний статус, 2016. – 96 с.

Нормативно-правові документи

1. Стратегія сталого розвитку «Україна – 2020»: Указ Президента України від 12 січня 2015 року № 5/2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>
2. Державна стратегія регіонального розвитку на період 2021-2027 рр. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-derzhavnoyi-strategiyi-regionalnogo-rozvitku-na-20212027-t50820>
3. Про державне прогнозування та розроблення програм економічного та соціального розвитку України : Закон України : прийнятий 23 берез. 2000 р. № 1602. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1602-143>.

4. Про засади державної регіональної політики: Закон України від 5 лют.2015 року № 156-VIII – [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://www.rada.gov.ua>.

5. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року: Постанова Кабінету Міністрів України від 6 серп. 2014 р. № 385. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.

6. Про затвердження Методики розроблення, проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації регіональних стратегій розвитку та планів заходів з їх реалізації: Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 31 берез. 2016 р. № 79 [Електронний ресурс] // Режим доступу: http://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2016/05/Nakaz-Minregionu.-79_31.03.16.pdf.

7. Про місцеве самоврядування : Закон України від 21 трав. 1997 р. № 280/97-ВР // Відом. Верхов. Ради України. – 1997. – № 24. – Ст.170.

8. Про державні цільові програми : Закон України : прийнятий 18 берез. 2004 р. № 1621-IV. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1621-15>

9. Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо формування і реалізації прогностичних та програмних документів соціально-економічного розвитку об'єднаної територіальної громади» від 30.03.2016 р. № 75 [Електронний ресурс] // Офіційний веб сайт Мінрегіону : <http://www.minregion.gov.ua/uncategorized/nakaz-minregionu-vid-30-03-2016-%75pro-zatverdzhenniyametodichnih-rekomendatsiy-shhodo-formuvannya-i-realizatsiyiprognoznihta-programnih-dokumentiv-sotsialno-ekonomichnogorozvitku-ob-yednanoyi-t/13> Додаткова:

10. Адміністративно-територіальний устрій країн Європейського Союзу : навч. посібник / Іванова Т.В. [та ін.] – К. : НАДУ, 2015. – 628 с.

11. Вербовська Л. С. Дев'ять нарисів з управління змінами : Навч. посіб. /Л. С. Вербовська, Д. І. Дзвінчук, В. П. Петренко, Й. Ясінська / за заг. ред.проф. В. П. Петренка. – ІваноФранківськ: Місто НВ, 2018. – 164 с.

12. Моніторинг процесу децентралізації та реформування місцевого самоврядування станом на 10 лютого 2019 року. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://storage.decentralization.gov.ua/uploads/library/file/378/10.02.2019_ukr.pdf 18. Методичні рекомендації щодо впровадження та застосування гендерно орієнтованого підходу в бюджетному процесі. Наказ Міністерства фінансів України 02.01.2019 року № 1 19. Публічне управління в забезпеченні сталого (збалансованого) розвитку: [навч. посіб.] / Т. К. Гречко, С. А. Лісовський, С. А. Романюк, Л. Г. Руденко. – Херсон: Грінь Д.С., 2015. – 264 с.

13. Методичні рекомендації щодо формування і реалізації стратегічних і програмних документів соціально-економічного розвитку об'єднаної територіальної громади. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://decentralization.gov.ua/library>

14. Методичні рекомендації щодо формування регіональних стратегій розвитку: Наказ Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України від 29.07.02 №224. Ресурси мережі Інтернет Децентралізація. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://decentralization.gov.ua/> Офіційні сайти обласних державних адміністрацій Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua>. Офіційний сайт Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України – Режим доступу: <http://minregion.gov.ua>.